

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูในศตวรรษที่ 21 เน้นพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู บทบาทของครูผู้สอนโดยส่งเสริมการเรียนรู้ของครู และหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 นั้นต้องไม่เน้นการสอนสาระวิชา แต่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจ และการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติของนักเรียน โดยให้ครูมีส่วนเสริมสร้างสรรควิธีวัดผลสัมฤทธิ์ด้านที่เป็นนามธรรม และด้านคุณลักษณะเท่านั้น การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีแผนผลักดันที่เน้นการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ 3R และ 8C ซึ่ง 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน) การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 8 C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดอย่างมีวิจารณญาณ) Communication (การสื่อสาร) Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) Career and Learning Skills (ทักษะชีวิตและอาชีพ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่าง กระทบกัน) และ Compassion (ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม และจริยธรรม) รวมทั้ง การบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ ซึ่งทักษะที่กล่าวมาเป็นทักษะที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่รวดเร็ว และคาดไม่ถึงในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ฉะนั้นครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนมีทักษะ การเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

การจัดการศึกษาในประเทศไทย ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการ ให้บริการทางการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาตลอด ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ได้รับความสนใจในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก การจัดการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้มีลักษณะที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่น อันเนื่องจากโครงสร้าง ของสังคมในพื้นที่ ซึ่งมีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และ วัฒนธรรมที่ต่างกันไปจากถิ่นอื่น การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ยึดหลักการ จัด การศึกษาเชิงบูรณาการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงหลักการทางศาสนาเข้า กับวิชาสามัญและวิชาชีพโดยสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีการบริหารจัดการศึกษาใน

ลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) จึงทำให้โรงเรียนเอกชนในพื้นที่ที่มีการจัดการศึกษาโดยสอนด้านศาสนาควบคู่กับสามัญในระดับประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงเรียนที่มีวิวัฒนาการมาจากปอเนาะสู่การเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อเมื่อจบชั้นประถมศึกษา คือสถานศึกษาปอเนาะและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพราะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนโดยมีความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถทำให้บุตรหลานของตนเป็นผู้ที่เข้าใจหลักการอิสลามอย่างถ่องแท้ ตลอดจนสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ ปูปลูกฝังค่านิยม และเสริมสร้างพฤติกรรมต่างๆ ให้อยู่ในหลักธรรมของศาสนา โดยยังสามารถเรียนสายสามัญได้เทียบเท่ากับโรงเรียนภาครัฐ ฉะนั้นเห็นได้ว่าโรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนในโรงเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ ปูปลูกฝังค่านิยม และเสริมสร้างพฤติกรรมต่างๆ ให้เกิดแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ทักษะการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ทำให้ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยดี ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูซึ่งประกอบด้วย การวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องมีทักษะการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ในการที่จะวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน ชุมชนและสถานศึกษา เพื่อให้สามารถวางแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยครูจะต้องมีความสามารถในด้านการผลิต จัดหาพัฒนา และเลือกสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมให้สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรม ความสนใจของผู้เรียน มีความเข้าใจในสภาพปัจจุบัน สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ตลอดจนให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัดตามความสนใจและความสามารถอย่างแท้จริงเพื่อนำผลการวัดผลและประเมินผลไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดจนการวางแผนการสอนของครูต่อไป การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีการจัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังประสบปัญหาหลายประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ได้แก่ ปัญหาด้านคุณภาพการสอนของครู แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่เพราะการครูที่ไม่มีคุณภาพไม่ได้เกิดจากระบบการศึกษาไม่ดี หากเกิดจากการที่ครูขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง การขาดการจัดการความรู้ที่ดีและไม่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน (เลขา ปิยะอัจฉริยะ, 2550) ถ้าหากไม่มีปัญหาดังกล่าวก็จะทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและศรัทธาครูซึ่งส่งผลต่อความสนใจในบทเรียนและการ

จัดการเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ ภาระงานอื่นที่นอกเหนือการสอน จำนวนครูไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกที่สอนโดยตรงอาจจะขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี หรือขาดความเชี่ยวชาญในการสอนทั้งทางวิชาการและคุณลักษณะความเป็นครู ซึ่งปัญหาทั้งหมดส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูทั้งสิ้น

สำหรับปัญหาของครูโรงเรียนเอกชน ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาค่าตอบแทนครู ซึ่งอาจจะไม่เป็นปัญหา เพราะการที่ครูเลือกการสอนในพื้นที่ดังกล่าว ส่วนใหญ่ต้องการที่จะทำงานใกล้บ้าน ถึงอาจจะมีค่าตอบแทนที่น้อยก็ตามแต่ จึงเป็นตัวเลือกที่ดีของครูที่จะเลือกสอนในโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลาม นอกจากค่าตอบแทนครูแล้วการเข้าสอนในโรงเรียนเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ผู้คนในพื้นที่นับถือศาสนาเดียวกัน มีความคิดความเข้าใจในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของพื้นที่ เข้าใจหลักการทางศาสนา จึงทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพจากวัฒนธรรมเดียวกันจึงทำให้เข้าใจธรรมชาติของคนในพื้นที่สามจังหวัดมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งของครูเลือกสอนในโรงเรียนเอกชน แต่หากกล่าวถึงปัญหาที่พบโดยส่วนใหญ่ของครูโรงเรียนเอกชนคือ ครูมีการศึกษาที่ไม่ตรงตามวุฒิ จบไม่ตรงสาขา หรือการที่ครูไม่ได้จบสายครูโดยตรงเลือกที่จะเป็นผู้สอนในโรงเรียนเอกชน รวมทั้งปัญหาด้านอื่นๆ ได้แก่ ภาระงานอื่น แรงจูงใจการปฏิบัติงาน คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในพื้นที่ รวมถึงพฤติกรรมการณ์เป็นผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน (สำนักงานพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้, 2552) บรรยากาศความกดดันในหน้าที่การงานอันเนื่องมาจากความแตกต่างด้านวิถีชีวิต ภาษาในการสื่อสาร และปัญหาความสงบในพื้นที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฐา สววิบูลย์ (2554) ที่พบว่า ครูมีปัญหาด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อประกอบการสอนอยู่ในระดับมาก รวมทั้งงานวิจัยของศุภชัย แจ่มใจ (2552) พบว่า ครูมีปัญหาการจัดการศึกษาด้านเนื้อหาที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

จากธรรมชาติของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประกอบไปด้วยโรงเรียนหลายขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ รวมทั้งการที่ครูในโรงเรียนมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่าง อันเนื่องมาจากประสบการณ์การสอนของครู หรือการเข้าร่วมฝึกอบรมของครูซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุลีพร จิณณธนพงษ์ (2554) ที่พบว่า การเข้าร่วมฝึกอบรมส่งผลต่อสายงานอาชีพครู รวมทั้งงานวิจัยของสุรเดช อนันตสวัสดิ์ และวรรณิ แกมเกตุ (2555) พบว่า เพศและประสบการณ์การสอนส่งผลต่อสมรรถนะครู จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของธีรวัฒน์ บุญทวีและพัชรีวรรณ

กิมมี (2558) พบว่า ประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียนส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยผู้บริหารซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และทรงยศ แก้วมงคล (2556) ได้กล่าวถึงพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน ซึ่งระดับครูคือ วุฒิการศึกษาของครูมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรม การเรียนของนักเรียน และการศึกษาเอกสาร งานวิจัยของจิรพันธ์ พันธุ์ฉลาด (2552) ได้กล่าวถึง ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน แรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครู และสุขภาพจิตของครูส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี นอกจากนี้ปัญหาด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่ามีปัจจัย หลายอย่างที่ส่งผลกระทบต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู คือ เพศ อายุ ประสบการณ์การสอนส่งผลกระทบต่อ สมรรถนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุรเดช อนันตสวัสดิ์ และวรวรรณิ แกมเกต, 2555) และงานวิจัยของนงศ์ลักษณ์ ขอบงาม นูรีดา แวยุหนุ และอาฟีฟิ ลาเต๊ะ (2557) ได้ สรุปรว่า เจตคติต่อวิชาชีพ คุณลักษณะความเป็นครู แรงจูงใจการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากงานวิจัยทำให้ได้ข้อสรุปว่า ครูใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นต้องมีการปรับปรุงคุณภาพในการสอนและทักษะการจัดการ เรียนรู้ให้ดีขึ้น เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยครูจะต้องเข้าใจสภาพของ นักเรียน ความต้องการ ความชอบและความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อที่จะครูจะได้จัดกิจกรรมการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ให้มี คุณภาพ (สำนักงานกรรมการการศึกษาเอกชน , 2541) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ของครู หากครูมี ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ดีส่งผลที่ดีแก่ตัวครูเองและตัวผู้เรียนที่อาจทำให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน ฉะนั้นความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้นเกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่ดีของครู จึงเป็นสิ่งที่ สำคัญที่ครูต้องเรียนรู้ ต้องวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยี ต้องมีทั้ง ความรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้การ จัดการเรียนรู้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2547) การที่ครูมีทักษะด้านต่างๆ เหล่านี้ย่อมทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้โดยง่าย และช่วยให้การจัดการเรียนรู้ ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่วางไว้

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับความรู้และ ระดับทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยใช้การวิเคราะห์การสมนัย และเห็นได้ว่าปัจจัยต่างๆ มีโครงสร้างเป็นระดับลดหลั่น ซึ่งสามารถจัด ได้เป็นสองระดับ โดยตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และได้รับผลร่วมกันจาก ตัวแปรระดับอื่นๆ ผู้วิจัยจึงสนใจนำตัวแปรทั้งสองระดับข้างต้นศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อ ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยใช้ การวิเคราะห์พหุระดับเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาทักษะและความรู้ทางการจัดการเรียน

การสอนของครูให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ที่ดีขึ้นในอนาคตข้างหน้าและพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูที่อาจเปลี่ยนแนวทางในปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์การสมนัยระหว่างระดับความรู้และระดับทักษะด้านการจัดการเรียนรู้กับเพศ ประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมฝึกอบรม และขนาดของโรงเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ตัวแปรเพศ ประสบการณ์การสอน การเข้าร่วมฝึกอบรม และขนาดของโรงเรียนสมนัยกับระดับความรู้และระดับทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
2. ปัจจัยระดับครู และระดับโรงเรียนอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถใช้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำไปเป็นสารสนเทศในการพัฒนาครูให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาสังคม
2. ครูผู้สอนและผู้บริหารสามารถไปใช้ประกอบการพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรคือ ครู และผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาประเภทสอนศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาสามัญจำนวน 3,210 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 189 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 3,399 คน จาก

โรงเรียนทั้งหมด 63 โรงเรียน

ตัวอย่างคือ ครู และผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาประเภทสอนศาสนา ควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาสามัญ จำนวน 805 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 869 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 33 โรงเรียน ซึ่งมาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. ตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้แบ่งตามโครงสร้างของตัวแปรสำหรับใช้ในการวิเคราะห์โมเดล พหุระดับ แบ่งออกเป็นสองระดับ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 ตัวแปรระดับครู มี 10 ตัวแปร ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) วุฒิการศึกษา
- 3) ประสบการณ์การสอน
- 4) การเข้าร่วมฝึกอบรม
- 5) ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู
- 6) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
- 7) ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน
- 8) ปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นครู
- 9) ปัจจัยด้านการรับรู้ภาระงานครู
- 10) ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู

2.1.2 ตัวแปรระดับโรงเรียน มี 4 ตัวแปร ได้แก่

- 1) ขนาดของโรงเรียน
- 2) ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
- 3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 4) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน

2.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย

- 1) การวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 2) การจัดการเรียนรู้

- 3) การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
- 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์พหุระดับ หมายถึง เทคนิคทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระที่นำมาวิเคราะห์มีโครงสร้างของตัวแปรระดับลดหลั่นกันอย่างน้อย 2 ระดับ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้แบ่งเป็น 2 ระดับ ซึ่งได้แก่ ระดับครู และระดับโรงเรียน โดยตัวแปรระดับเดียวกันจะมีปฏิสัมพันธ์ภายในด้วยกัน และได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรอิสระระดับอื่นๆ

2. การวิเคราะห์การสมนัย หมายถึง การวิเคราะห์ตัวแปรเชิงกลุ่มที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระดับภาพรวม ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในกลุ่ม ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ และระดับทักษะการจัดการเรียนรู้

3. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง ความชำนาญในพฤติกรรมปฏิบัติการสอนของครูที่สามารถดำเนินการสอนได้อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่นและเรียบร้อย ประกอบด้วยทักษะการวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยวัดได้จากแบบประเมินระดับความรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูและแบบประเมินระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่

3.1 การวางแผนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรผู้เรียนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียนรู้และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สอดคล้องกับผู้เรียน

3.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมในการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

3.3 การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมในด้านการจัดหา พัฒนาสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ

3.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมในการสร้างเครื่องมือและใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

4. ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่สอนศาสนาควบคู่สามัญในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดปัตตานี

5. ตัวแปรระดับครู หมายถึง ตัวแปรระดับที่วัดลักษณะในระดับครู ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นครู ปัจจัยด้านการรับรู้ภาระงานครู และปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู โดยวัดได้จากแบบประเมินระดับความสำคัญของปัจจัยระดับครู ประกอบด้วย

5.1 ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกหรือความเชื่อของครูที่มีต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเจตคติเชิงดีและเจตคติเชิงลบซึ่งเกิดจากพฤติกรรมการสอนหรือประสบการณ์ด้านการสอนที่ผ่านมา

5.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ทศนคติต่างๆ หรือความรู้สึกที่ดีต่อหน้าที่การงานของครู ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานตามเป้าหมายที่วางไว้

5.3 ปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน หมายถึง สภาพจิตใจและความรู้สึกที่ดีของครูที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งเร้าอื่นๆ เป็นต้น

5.4 ปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นครู หมายถึง สิ่งที่ใช้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของครู ได้แก่ บุคลิกภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

5.5 ปัจจัยด้านการรับรู้ภาระงานของครู หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อภาระงานของครูที่ต้องรับผิดชอบหรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

5.6 ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู หมายถึง ความรู้สึกหรือความพึงพอใจเกี่ยวกับการทำงานของครู

6. ตัวแปรระดับโรงเรียน หมายถึง ตัวแปรที่วัดในระดับโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบประเมินระดับความสำคัญของปัจจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วย

6.1 ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน หมายถึง ความรู้สึกของครูในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

6.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกหรือมอบอำนาจให้กระทำ รวมทั้งการสนับสนุนพัฒนางานด้านวิชาการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการนำความรู้ ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ เพื่อให้เกิดการร่วมมือปฏิบัติงาน

6.3 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน หมายถึง ระเบียบ แบบแผน รูปแบบการทำงานหรือวิธีการทำงานที่ควรประพฤติในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนยึดถือร่วมกัน